

pro zmeškání nemělo býti vyhověno také z toho důvodu, jelikož žalobním návrhem domáhá se žalobce výroku, že oba žalovaní jsou povinni rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti prvá žalovaná 6169 Kč 66 h, druhý žalovaný (odvolatel) 12.339 Kč 32 h. V návrhu při prvním roku žádal však žalobce odsouzení druhého žalovaného pouze k zaplacení 12.339 Kč 32 h s přísl. s vypuštěním požadavku solidárnosti s prvou žalovanou. Dle názoru odvolatelova spočívá v tom jednak změna žalobní prosby, jednak její rozšíření, poněvadž pak nemůže druhý žalovaný uplatnití proti své žalované své nároky z postihu a jest proto dle tohoto názoru po doručení žaloby taková změna neb rozšíření žalobní žádosti nepřipustná. Než ani tento názor není správným. Dle Šu 396 c. ř. s. jest vždy ještě před vydáním rozsudku dovoleno žalobní prosbu obmeziti. Žádal-li žalobce při prvním roku následkem nedostavení se druhého žalovaného, by byl proti němu vydán rozsudek pro zmeškání, vypustiv požadavek solidárního závazku, jest to pouze obmezením žalobní prosby beze změny neb rozšíření žaloby, což jest dle Šu 235 odstavec čtvrtý c. ř. s. vždy přípustné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opírající se toliko o dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., jest bezdůvodné. Rozsudek odvolacího soudu spočívá na správných důvodech, jež odpovídají skutkovému stavu věci a zákonu. Do volatel se na ně odkazuje a k vývodům dovolání připomíná se toto: Je sice správné, že, nedostaví-li se žalovaný k ústnímu jednání, nemůže žalobce žalobu měniti co do předmětu sporu (§ 396 c. ř. s.), než v tomto případě nejde o takovouto změnu žaloby — již rozuměti dlužno toliko změnu důvodu žaloby nebo rozšíření nároku žalobního — nýbrž, jak správně rozpoznal odvolací soud, o obmezení žalobní prosby, jež je dle Šu 235 odstavec čtvrtý c. ř. s. vždy přípustno. Pokud spatřuje do volatel zmatek bez bližšího označení v tom, že odvolací soud neuvažoval, jak k tomu dle Šu 471 čís. 7 c. ř. s. byl povinen, zdali z údajů žaloby plyne též logicky žalobní návrh, nelze rovněž dovolání přisvědčiti. O nějakém z důvodů zmatečnosti Šu 477 c. ř. s., k nimž by ovšem slušelo přihlížeti z moci úřední, nemůže zde dle předpisu býti řeči. Námitka, že prvý soud použil na skutkový stav v žalobě tvrzený a jím dle Šu 396 c. ř. s. za pravdivý pokládáný nesprávně zákona, nebyla žalovaným v odvolání vůbec uplatněna, odvolací soud nemohl se, jsa vázán důvody odvolacími, jí ani zabývati, a poněvadž v dovolacím řízení nemůže do volatel dohoniti to, co opomenul uvést v řízení odvolacím, nelze dovolacímu soudu obíratí se vývody dovolání této otázky věnovanými.

Čís. 4998.

Spojena-li se žalobou o zrušení náhradního nálezu vojenského dle Šu 2 zákona ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák., též žalobní prosba, by exekuce na základě náhradního nálezu byla prohlášena neplatnou a zrušena, jest tato část žalobní prosby pouhým důsledkem žalobní prosby o zrušení náhradního nálezu.

Zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák. vztahuje se pouze k nálezům na náhradu škody z porušení povinnosti služební, nikoliv však k nálezům, jimiž se sice též předpisuje náhrada škody, avšak jde o pohledávky eráru výlučně jen ze služebního poměru a nikoliv z porušení služební povinnosti odvozené. Přezkum takových správních nálezů nepřísluší soudu.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, Rv II 220/25.)

Žalobou podle §u 2 zákona ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák., zadanou na krajském soudě domáhal se žalobce zrušení nálezu hospodářské správy dělostřeleckého pluku ze dne 3. ledna 1924 a spojil s nárokem tím další žalobní prosbu, by exekuce na základě nálezu toho u okresního soudu v U. zavedená byla prohlášena neplatnou a zrušena. Soud první stolice odmítnuv námitku místní a věcné nepříslušnosti zamítl celou tuto žalobu pro tentokrát a soud druhé stolice k odvolání žalované strany rozhodl o první části žalobní prosby ve věci samé, zamítnuv žalobu pro vždy, ohledně druhé části žalobní prosby vyslovil pak nepříslušnost soudu v první stoličce dovolávaného. Žalobce napadal dovoláním rozhodnutí druhé stolice v obou částech.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání zároveň rekursu žalobcovu v tom směru, že zrušil napadený rozsudek i s výrokem o nepříslušnosti jakož i rozsudek první stolice rovněž i s výrokem o námitce nepříslušnosti a uložil procesnímu soudu, by dále ve věci jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dle §u 42 j. n. a 240 odst. 3 c. ř. s. má soud vyšší stolice, na nějž věc došla přípustným opravným prostředkem, především sám od sebe zkoumati, zda jest pořad práva přípustným. O otázce nepřípustnosti pořadu práva nebylo však v nižších stolicích rozhodnuto, ba ani jednáno, takže není závady se stanoviska §u 42 odstavec třetí j. n., aby nejvyšší soud nevzal ji v úvahu. Zavadou není však ani to, že první soud zamítl celou žalobu, tedy i její první část o zrušení správního nálezu pro tentokrát, druhý soudce pak na odvolání pouze žalované strany část tu zamítl pro vždy, takže výrok prvního soudce, zamítající ji pro tentokrát, nebyv žalobcem napaden, vešel v právní moc, a i kdyby nyní na dovolání žalobcovo uznáno bylo, že zamítnutí pro vždy je neoprávněné, musilo by to vždy zůstat při výroku prvního soudce vyslovujícího zamítnutí aspoň pro tentokrát. To ale nemůže býti překážkou, by nejvyšší soud otázku nepřípustnosti pořadu práva nezkoumal i ohledně této části, protože dovolání týče se této části nároku (t. j. nároku na zrušení správního nálezu) také, ježto žádá, aby část ta nebyla zamítnuta pro vždy a obnoven tedy rozsudek první stolice zamítající ji toliko pro tentokrát; pakli ale Nejvyšší soud má aspoň v tomto objemu o té části rozhodnouti, musí napřed rozhodnouti o přípustnosti pořadu práva i ohledně této části. Při tom sdílí dovolací soud názor soudu procesního, že druhá část žalobní prosby (na uznání neplatnosti exekuce a na její zrušení) jest pouhým důsledkem toho, bude-li nález náhradní zrušen. Neboť pak

bude moci exekuce býti zrušena i bez žaloby cestou pouhého návrhu dle Šu 39 čís. 1 ex. ř., že tedy žalobce zcela zbytečně tento odstavec do žalobního petitu pojal a že tedy primérní a rozhodnou částí žalobního žádání jest část týčící se nároku na zrušení náhradního nálezu. Jde o předepsání náhrady 322 Kč 20 h za 600 kg ovsa, kterých žalobce jako proviantní důstojník prý nevyúčtoval, a jest dle hořejšího zkoumati, zda lze proti tomuto nálezu vojenských úřadů nastoupiti pořad práva. Zákon ze dne 6. června 1887 čís. 72 ř. zák. vztahuje se na náhradu škody způsobené porušením povinnosti služební, a povolává v Šu 1 vojenské úřady k tomu, by cestou správní odsoudily osobu povinnost úřední porušivší k náhradě škody. Jde-li o případy Šu 2, může odsouzený, vyčerpav dříve prostředky odporu, správní cestou připuštěné, nastoupiti žalobou, by správní nález byl zrušen. Od těchto nálezu, založených v porušení služební povinnosti, rozeznávati dlužno jinaké nálezy vojenských úřadů, kterýmižto nálezy po případě též se předpisuje určitý peníz k náhradě, ale při kterých jde o pohledávky eráru výlučně jen ze služebního poměru a ne z porušení služební povinnosti odvozené (srov. dílo Dr. Ladislava Wopršalka »Řízení o náhradě škody u vojenských úřadů«). Přezkum těchto správních nálezu, které nejsou založeny na porušení služební povinnosti, nepřísluší soudům. V tomto případě, jak ze spisů intendance patrné, účtárna intendance přípisem ze dne 21. prosince 1923 poukázala hospodářskou správu dělostř. pluku, by vyúčtování 600 kg ovsa projednala podle Šu 32 služební knihy O-2; při tom udala hospodářské správě cenu, jakou nevyúčtovaný oves měl. Hospodářská správa pak uložila částku 322 Kč 20 h za nevyúčtovaný oves nálezem ze dne 2. ledna 1924 žalobci k náhradě, a není naprosto z nálezu patrné, že by při tom bylo zjištěno porušení určité služební povinnosti. V tomto směru nebyla věc před nižšími stolicemi vůbec vzata na přetřes, ač dle Šu 182 c. ř. s. a Šu 42 j. n. mělo se tak státi, než se soudy pustily do jednání ve věci samé. Nezbylo tedy dovolacímu soudu, než aby dle Šu 496 čís. 3 a 513 c. ř. s. zrušil rozhodnutí nižších stolic v celém obsahu a věc dle Šu 510 c. ř. s. vrátil do první stolice za tím účelem, aby od stran doplněny byly skutkové údaje v tom směru, zda jde o náhradní nález z důvodu porušení služební povinnosti, či o jinaký nález, a aby procesní strany nabídky důkazy o těchto údajích a zejména poukázaly na další úřední spisy, jimiž by tato otázka mohla býti vysvětlena. Teprve objeví-li se, že jde o náhradní nález míněný v zákoně ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák. a že tedy věc patří na pořad práva, přijde na řadu otázka příslušnosti a po té teprv otázka věci samé, kde zase nejdříve v úvahu bude vzíti otázku, vyčerpá-li žalobce pořad administrativní.

Čís. 4999.

Povoliti exekuci zabavením kauční hypoteky, příslušející dlužníku, jest příslušným soud Šu 4 čís. 6 ex. ř.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1925, Nč. II 53/25.)

N e j v y š š í s o u d rozhodl záporný spor o příslušnost mezi okresním soudem ve Frýštátě a okresním soudem v Chomutově ohledně pří-